

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 111/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **CCMI s. r. o.**, Tajovského 3, Košice, IČO 45 991 979, zastúpenej advokátom JUDr. Vladislavom Sisákom, Skladná 14, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 108/2021 z 31. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. augusta 2022 a doplnenou 24. augusta 2022 a 9. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 108/2021 z 31. mája 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) v spore sťažovateľky (žalobkyne) proti [REDACTED] (ďalej len „žalovaná“) o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) v poradí tretím rozsudkom č. k. 17 C 203/2012-1235 z 15. mája 2018 rozhodol tak, že zastavil konanie v časti o zaplatenie istiny 145 864 898 eur s príslušenstvom (výrok I) a v časti úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 151 501 000 eur za obdobie od 16. júla 2008 do 27. decembra 2010 (výrok II), uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 151 501 000 eur s príslušenstvom za obdobie

od 28. decembra 2010 do 16. januára 2017, ako aj za obdobie od 17. januára 2017 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III) a zároveň uložil žalovanej povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania v rozsahu 100 % vo výške vyčíslenej v samostatnom uznesení (výrok IV). Vo vzťahu k nároku sťažovateľky, resp. jej právnej predchodkyne – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „pôvodná žalobkyňa“), ktorej sa netýkalo čiastočné späťvzatie žalobného návrhu, považoval okresný súd za preukázané naplnenie všetkých predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci. Za nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré bolo priamou a bezprostrednou príčinou vzniku škody, okresný súd považoval (výlučne) rozhodnutie Daňového úradu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „daňový úrad“) č. k. 695/340/437-60676/08/Sopc zo 16. júla 2008, ktorým na účel zabezpečenia daňovej pohľadávky na daň z pridanej hodnoty zriadil záložné právo k nehnuteľnostiam – pozemkom vo vlastníctve pôvodnej žalovanej nachádzajúcim sa v k. ú. [REDAKOVANÉ]. Rozhodnutím Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky zo 4. septembra 2008 bolo uvedené rozhodnutie daňového úradu zrušené z dôvodu zisteného pochybenia v procese daňovej kontroly. Vzniknutú škodu predstavoval ušlý zisk pôvodnej žalobkyne za nerealizovanie projektu s názvom „[REDAKOVANÉ]“ (ďalej len „projekt“) vo výške 151 501 000 eur podľa predloženého znaleckého posudku. Príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím daňového úradu a vzniknutou škodou okresný súd videl v tom, že zriadením záložného práva na pozemkoch vo vlastníctve pôvodnej žalovanej táto stratila možnosť nimi ručiť v prospech obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „lízingová spoločnosť“), ktorá mala pôvodnej žalobkyňi poskytnúť finančné prostriedky na projekt. Financovanie projektu lízingovou spoločnosťou malo byť uskutočnené na základe tzv. Term Sheet (konečných podmienok) z 15. apríla 2008 a zo 7. júla 2008 a tieto písomnosti spolu so svedeckou výpoveďou [REDAKOVANÉ], konateľa lízingovej spoločnosti, okresný súd považoval za dostatočný dôkaz reálne prebiehajúcich rokovaní, ktorých predmetom bolo poskytnutie finančných prostriedkov na výstavbu projektu, od čoho napokon odstúpila.

3. Proti tretiemu výroku rozsudku okresného súdu podala žalovaná odvolanie, v ktorom spochybnila hodnovernosť svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ] a namietla právne posúdenie danej veci.

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 5 Co 321/2018-1388 z 9. septembra 2020 zmenil rozsudok okresného súdu v napadnutom vyhovujúcom výroku tak, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 151 501 000 eur s príslušenstvom za obdobie od 28. decembra 2010 do 16. januára 2017 zamietol; okrem toho sťažovateľku zaviazal nahradiť žalovanej 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania. Na rozdiel od okresného súdu krajský súd po zopakovaní dokazovania [§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené všetky predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci a že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno týkajúce sa existencie škody a príčinnej súvislosti medzi uplatnenou škodou a nezákonným rozhodnutím daňového úradu. Z výsledkov dokazovania nebolo možné vyvodit' jednoznačný záver vo význame istoty, že k realizácii projektu pôvodnou žalobkyňou by pri bežnom chode udalostí, t. j. nebyť nezákonného rozhodnutia daňového úradu, skutočne aj došlo. V čase, keď toto rozhodnutie daňového úradu malo škodlivo pôsobiť, t. j. od 16. júla 2008 do 4. septembra 2008, totiž sťažovateľka nepreukázala pripravenosť podnikateľského plánu (bol

vyhotovený až v mesiaci december 2008), existenciu projektu výstavby (mal byť vyhotovený až v mesiaci marec 2019), stavebného povolenia, zazmluvneného zhotoviteľa stavby a technológií (k tomu došlo až v mesiaci november 2018), dodávateľov železného šrotu (k tomu došlo v mesiacoch október a november 2008). Krajský súd nepovažoval za preukázanú ani existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím daňového úradu a tvrdenou škodou. Rokovania o financovaní projektu s lízingovou spoločnosťou totiž v rozhodnom čase nevyústili do žiadnych záväzných dohôd, a dôkaz, o ktorý sa sťažovateľka v tomto smere opierala (Term Sheet), bol sporný, pokiaľ išlo o osobu lízingového nájomcu, ako aj o samotný projekt, na ktorý sa mal tento dokument vzťahovať. V konaní vyšlo najavo, že o výstavbu miniceliarne v regióne východného Slovenska mala záujem aj obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorej členom dozornej rady bol [REDAKOVANÉ] (od 20. augusta 2007 do 14. septembra 2007), ktorý bol aj predsedom predstavenstva pôvodnej žalobkyne. Krajský súd po opätovnom vypočutí svedka [REDAKOVANÉ] dospel k záveru o tendenčnosti jeho výpovede v prospech žalobkyne a, poukazujúc na závažné rozpory v jeho svedeckej výpovedi v konaní pred súdom prvej inštancie a aj odvolacím súdom, ako aj z hľadiska faktov, ktoré sa stali zrejmy v priebehu konania, uvedenú svedeckú výpoveď vyhodnotil ako nevierohodnú.

5. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, kde odvolaciemu súdu vytkla nesprávne zistenie skutkového stavu, a to najmä vzhľadom na svedeckú výpoveď [REDAKOVANÉ], ako aj z § 421 ods. 1 písm. c) CSP, tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, t. j. otázky danosti príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, pričom poukázala na judikáty najvyššieho súdu R 28/2008 a R 137/2014 a na jeho rozhodnutia sp. zn. 6 Cdo 89/2011 a sp. zn. 6 MCdo 7/2013.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol sčasti podľa § 447 písm. c) CSP z dôvodu jeho neprípustnosti a sčasti podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

7. V odôvodnení uvedeného rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že krajský súd postupoval správne, keď sa najskôr zaoberal otázkou vierohodnosti výpovede svedka [REDAKOVANÉ], ktorá bola pre posúdenie sporu zásadná. Správne tiež vyhodnocoval otázku vierohodnosti svedeckej výpovede komplexne, teda nielen pokiaľ išlo o vzťah svedka k stranám a predmetu sporu, ale aj z pohľadu rozporov informácií poskytovaných svedkom v priebehu konania a najmä miery jej súladu s ostatnými dôležitými skutkovými okolnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo. Tieto skutočnosti totiž tiež poukazujú na mieru dôveryhodnosti a istoty dôkazu predstretého stranou sporu na preukázanie jej tvrdení. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne jasne a presvedčivo vysvetlil, v čom vidí rozpory svedeckej výpovede a prečo tento dôkazný prostriedok nebol spôsobilý preukázať tvrdenia sťažovateľky. Zmena v tvrdení svedka týkajúca sa skutočnej príčiny odstúpenia od financovania projektu, tiež nejasnosti v otázke, akým spôsobom a kedy lízingová spoločnosť získala informáciu o existencii daňového dlhu a zriadení záložného práva, prezentovaný postoj svedka k otázke existencie daňového dlhu, nepresvedčivé vysvetlenie príčiny pochybenia v konečných podmienkach, ako aj nová informácia, ktorá odznela pri poslednej výpovedi svedka pred krajským súdom týkajúca sa poskytnutia dodatočného času na nápravu pôvodnej žalobkyne (bod 16 rozsudku krajského súdu), logicky a správne vyústili do záveru krajského súdu, že svedeckú výpoveď nie je možné považovať za hodnoverný dôkaz preukazujúci

tvrdenia sťažovateľky. Okrem toho sťažovateľka opomína ďalšie relevantné skutkové okolnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, a to že nepreukázala v rozhodnom období svoju pripravenosť k realizácii projektu, keď podstatné kroky vedúce k uskutočneniu projektu realizovala buď v spornom období, alebo až následne (bod 13 rozsudku krajského súdu), z ktorých pohľadu vyznieva výpoveď svedka taktiež nie presvedčivo. Všetky tieto skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania vo svojom súhrne viedli k záverom odvolacieho súdu, ktoré nemožno považovať ani za svojvoľné, ani za arbitrárne. Najvyšší súd konštatoval, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad na záver, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Krajský súd náležite vysvetlil prijaté rozhodnutie, že žalobe nebolo možné vyhovieť z dôvodu nepreukázania existencie škody a príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím ako nevyhnutných podmienok vzniku nároku sťažovateľky na náhradu škody voči štátu. Záver krajského súdu, že nezákonné rozhodnutie daňového úradu o zriadení záložného práva nebolo priamou príčinou majúcou za následok neuskutočnenie projektu pôvodnou žalobkyňou a nešlo o nevyhnutnú podmienku vzniku uplatnenej škody (*conditio sine qua non*), je zrozumiteľný a odôvodnený.

8. Najvyšší súd zároveň uviedol, že sťažovateľkou zadefinovaná právna otázka, ktorá má byť dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, nie je vymedzená tak, ako to vyžaduje § 432 ods. 2 CSP, pretože aj keď uviedla, v čom vidí nesprávnosť právneho posúdenia veci krajským súdom (t. j. v otázke danosti príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci), neuviedla, v čom práve položená otázka a jej zodpovedanie malo vplyv na rozhodnutie krajského súdu a ako mala byť táto otázka správne riešená. Zároveň riešenie nastolenej otázky, t. j. v akom pomere mali byť v spore aplikované teoretické postuláty kauzality, nemalo určujúci význam pre rozhodnutie krajského súdu, a preto by ani nemalo žiaden vplyv na právne postavenie sťažovateľky v predmetnom spore. Ako bolo uvedené, krajský súd žalobe nevyhovел z dôvodu nepreukázania existencie škody a príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím ako nevyhnutných podmienok vzniku nároku sťažovateľky na náhradu škody voči štátu, a teda jeho rozhodnutie nebolo závislé od toho, ktorý z teoretických postulátov na posúdenie príčinnej súvislosti aplikoval a v akom pomere. Cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] tvrdí, že najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol poskytnúť ochranu jej právam, ktoré boli predtým porušené rozsudkom krajského súdu. Ústavného prieskumu rozsudku krajského súdu sa však sťažovateľka nedomáha, pretože zastáva názor, že právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu „vylučuje právomoc ústavného súdu“. Napriek uvedenému apeluje na dôsledné a objektívne preskúmanie jej veci ústavným súdom, pričom, opakujúc argumenty týkajúce sa nesprávneho zistenia skutkového stavu krajským súdom, tvrdí, že ním zopakované dokazovanie viedlo k svojvoľným právnym záverom v rámci negatívneho posúdenia danosti

sťažovateľkou uplatneného nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 9 Cdo 108/2021 z 31. mája 2022, ktorým v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. odmietol dovolanie sťažovateľky proti rozsudku odvolacieho súdu sčasti podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné a sčasti podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (body 6 až 8). Ústavného prieskumu rozsudku odvolacieho súdu sa sťažovateľka nedomáha (bod 9).

11. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Skutkový stav a práve závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. ÚS 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

12. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda v konaní podľa čl. 127 ústavy tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd. Ani v danej veci však ústavný súd dôvody na modifikovanie sťažnostného petitu nezhliadol (I. ÚS 514/2020).

13. Akceptujúc autonómiu vôle sťažovateľov, ak zákon o ústavnom súde vyslovene neuvedie inak, ústavný súd nemá možnosť rozhodovať *ultra petitum* a rozširovať individuálnu ochranu ústavnosti nad rámec, ktorý sťažovatelia požadujú (navrhujú). Taká možnosť tu nie je ani v prípade, že by zo skutkového stavu opísaného v návrhu na začatie konania (z ústavnej sťažnosti) vyplývali porušenia ďalších článkov ústavy alebo medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách podľa čl. 7 ods. 5 ústavy. Bez aktívneho prístupu navrhovateľov (sťažovateľov) ústavný súd zásadne nie je oprávnený ani povinný prijímať výroky, ktorých sa navrhovatelia (sťažovatelia)

v petite nedomáhali, hoci by sa javili ako účinný prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Preto treba za osobitne dôležitú považovať náležitosť návrhu spočívajúcu v tom, že navrhovateľ musí uviesť, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (m. m. III. ÚS 419/2018, I. ÚS 329/2022).

14. Ústavný súd už judikoval, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie (II. ÚS 467/08, ZNaU 106/2008).

15. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody ustanovuje § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., a to tým, že ustanovuje ako predpoklad na náhradu škody (okrem iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené na to príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý (II. ÚS 25/2011).

16. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (napr. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 170/2012, IV. ÚS 1/2012), pričom nezastupiteľnú funkciu pri výklade a zjednocovaní judikatúry má najvyšší súd.

17. Všeobecný súd musí skúmať všetky podmienky nároku na náhradu škody, ktorý vzniká až po splnení všetkých jeho predpokladov, teda až po tom, ako sa ukázali byť neúčinné iné prostriedky ochrany, resp. kompenzácie majetkovej ujmy na základe iných právnych nárokov (k tomu pozri aj rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 361/09). Rovnako ostáva úlohou všeobecných súdov zhodnotiť možnosť existencie mimoriadnych výnimočných okolností prípadu, v dôsledku ktorých nemusí zrušenie právoplatného rozhodnutia súdu nevyhnutne vyplývať z nezákonnej povahy tohto rozhodnutia či z jeho rozporu s objektívnym právom, ale môže byť odôvodnené napríklad spornosťou právnej otázky zásadného významu vo veci, ktorá doteraz nebola riešená, resp. sa na jej riešenie rôznia kvalifikované názory, pričom žiadny z týchto názorov nemôže byť posúdený ako rozporný s objektívnym právom (rovnako Ústavný súd Českej republiky v náleze č. k. IV. ÚS 1391/09 z 27. decembra 2011). Takýmito výnimočnými okolnosťami sa nepopiera objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, iba sa vymedzuje rozsah pojmu nezákonné rozhodnutie, ktorého interpretácia je v zmysle uvedených ústavnoprávnych limitov zverená všeobecným súdom (IV. ÚS 159/2012).

18. Inštitút dovolania je súčasťou subsystému opravných prostriedkov, ktorými možno za ustanovených podmienok prelomiť právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov, pričom z hľadiska jeho prípustnosti, ako aj priebehu konania je primárne zameraný na odstránenie vád

zmätočnosti a nesprávneho právneho posúdenia veci, a nie na odstránenie skutkových deficitov civilného sporového konania. Vady vyskytujúce sa v priebehu zisťovania skutkového stavu veci môžu zakladať porušenie práva na súdnu ochranu len celkom výnimočne, najmä v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla určitú intenzitu, pričom tieto vady sa prelínajú s právom na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia (vrátane jeho aspektu predvídateľnosti a presvedčivosti) a prejavujú sa primárne ako deficit primeraného odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu. Ide spravidla o prípady tzv. opomenutých dôkazov (nevykonanie dôkazného prostriedku bez vecného zdôvodnenia v odôvodnení konečného rozhodnutia) a extrémneho nesúladu medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi na jednej strane a vykonanými dôkazmi na strane druhej.

19. Najvyšší súd je pri rozhodovaní o dovolaní súdom, ktorý okrem rozhodovania o právach a povinnostiach sporových strán „súdi súdy“ s dôsledkami pre súčasných i budúcich účastníkov konania a strany sporu. Rozhodnutím o dovolaní sa cez interpretáciu vdychuje život právnym normám s dôsledkami pre celé územie Slovenskej republiky (I. ÚS 336/2019).

20. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

21. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 447 a § 451) vo väzbe na rozhodné okolnosti veci zistené krajským súdom. Odmietnutie dovolania sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu v danom prípade nepredstavuje odopretie spravodlivosti v podobe neochoty najvyššieho súdu zaoberať sa dovolacími námietkami sťažovateľky.

22. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľky, že vykonané dokazovanie preukázalo opodstatnenosť ňou uplatneného nároku na náhrady škody, ktorá jej mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci (t. j. daňového úradu o zriadení záložného práva), ústavný súd poukazuje na to, že strany civilného sporového konania môžu realizovať ich procesné oprávnenia prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP). Sťažovateľka využila svoje právo vyjadriť sa k skutkovým tvrdeniam žalovanej, k odvolaniu žalovanej, ako aj k dôkazom vykonaným krajským súdom. V danom prípade nič nenasvedčuje tomu, že by sa krajský súd dopustil svojvôle v procese hodnotenia dôkazov spôsobilej spochybníť objektivitu súdneho rozhodovania. Najvyšší súd sa dôvodmi dovolania sťažovateľky podľa § 420 písm. f) CSP týkajúcimi sa nesprávneho zistenia skutkového stavu krajským súdom, resp. pochybeniami krajského súdu v procese dokazovania riadne zaoberal, pričom svoj záver o odmietnutí dovolania pre neprípustnosť presvedčivo odôvodnil.

23. Podľa názoru ústavného súdu je presvedčivo odôvodnený aj záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania vo vzťahu k sťažovateľkou nastolenej otázke danosti príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci uplatnenej v dovolaní podľa § 421

ods. 1 písm. c) CSP, pretože dovolacie dôvody nevymedzila spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

24. Nad rámec veci ústavný súd poukazuje na to, že prípad sťažovateľky, resp. jej právnej predchodkyne (pôvodnej žalobkyne) bol v roku 2008 medializovaný (Hospodárske noviny, denník Korzár) s tým, že o výstavbu v podstate totožnej prevádzky na spracovanie železných kovov a na primárnu výrobu surového železa, liatiny alebo ocele mala záujem konkurenčná obchodná spoločnosť, ktorej projekt (██████████ ██████████) skôr úspešne prešiel environmentálnym posudzovaním (www.enviroportal.sk) a jeho investor získal všetky potrebné povolenia na výstavbu. Už v tom čase právna predchodkyňa sťažovateľky napadla „*postup Daňového úradu* ██████████“ ústavnou sťažnosťou, ktorú ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 349/08-12 z 24. septembra 2008 odmietol. Aj ďalšiu ústavnú sťažnosť právnej predchodkyne sťažovateľky proti „*postupu Daňového úradu* ██████████“ ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 216/2010-11 z 3. júna 2010 odmietol. Plynutím času sa potvrdilo, že investície do výstavby dvoch minioceliární v regióne východného Slovenska nemohli byť ekonomicky udržateľné.

25. V kontexte námietok sťažovateľky ústavný súd dodáva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08). Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Preto skutočnosť, že sa sťažovateľka s názormi všeobecných súdov nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí.

26. Keďže medzi uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 16. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu